

Nro. 4.

**A' FELS. CSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indúlt Bétsből, Kedden Januarius 14. ik napján
1806. ik esztendőben.

B é t s.

A' közelebb múlt szombaton, úgymint **e'** folyó Januarius 11. ik napján, következő hirdetmény ragasztatott ki a' Bécsi közönséges helyekenn és az útzáknak szegélet épületeire:

Az a' szerentse, melly nékem az Eö Cs. Kir. Felségétől ratificáltatott békességes traktának ide való hozásában nagyon kedvezett, engemet arra kötelez, hogy a' Bécsi Erd. Publicum előtt egy oly kivánságomat nyilatkoztassam ki, mellynek beteljesítése nélkül én a' békességes követségből réám haramlott gyönyörüségből tsak fél részben részesülhetnék.

„Udvari Commissarius Gróf *Wrbna* Eö Ex-

D

cellentziája bölts okoktól indittatván nem régiben olly okos mérseklést javaslott a' Publicumnak, melly egyedül, Fels. Urunk szemei előtt is, Bécs városa lakosinak azon magok viseletét meg koronázhattya, melly által magokat tsak nem két hólnap el forgása alatt nagyon meg különböztették.

Mivel már most a' környülállások a' békeséges Trakta erejéhez képest szükségesképen azt hozzák magokkal, hogy a' Frantzia Csász. hadi seregnek néhány napokkal tovább mulassanak Bécsben, mint sem előre el lehetett volna látni: a' fellyebb említett Császári Commissarius Unak kivánságával a' magam kivánságát is öszve kell kaptsolnom az eránt, hogy Bécs városának lakosi azon keves napokon által, a' már nem ellenséges Fr. truppokkal minden nagy Hatalmasság hadi népéhez illendő tekintettel bánnyanak, minden hibás értelemre való alkalmatosságot szorgalmatosan el távoztassanak, és mint okos férfiak minden történhető fel buzdulásnak meg engesztelésében hathatossan munkálódjanak, 's annál fogva Eö Csász. Felsége tökéletes megelégedését éppen úgy megnyerni igyekezzenek, mint eránta való hivségek és hajlandóságok által Eö Felsége kegyelmességet megnyerték. — Költ Bétsben Januarius 11 ik napján 1806 ik esztendőben. — *Herczeg Lichtenstein János, Feldmarsal Lajtnant.* —

Eö Herczegsége ezen hirdetménye eránt tökéletes engedelmelességgel viseltetvén a' lakosok, a' múlt pénteken a' Frantzia katonaságot minden strázsahelyeken fel váltották, 's őket hazájokba vissza térni tsendessen engedték. Tehát egélz örömmel jelenthetjük mi is a' két Magyar Hazának, hogy az

itten csak nem egész két hólnapig fekütt Fr. Császári hadi seregeknek utolsó tsapatjai a' múlt vasárnap és hetfőn reggel mind el marfiroztak, és csak azok a' beteg és sebbe esett Franczia katonák maradtak az ide való ispotalyokban, a' kiket életek veszedelme nélkül magokkal szekereken se vihettek el. Ezeknek az itt maradt betegeknek, Franczia Seborvosoknak, és azokra vigyázó hivatalosoknak bátorságok végett, mintegy 500 Franczia katona maradt még hátra, de a' mint reménylünk ezek sem fognak sok heteket köztünk tölteni.

Az Eő Csász. Kir. Felségeknek el hagyott kedves rezidentiájokba majdan leendő vissza téresekről, a' következő tegnapi napon költ, és Bécs városának közönséges helyeire ki ragasztatott hirdetmény tsalhatatlan tanubizonysága lehet:

„A' háborúnak éppen nem várt szerentsétlen történetei Eő Csász. Kir. Felségét, a' mi leg kegyelmesebb Urunkat maga igen jó és hiv városát ugyan el hagyni kényszerítették: mindazáltal még is meg nem szünt Eő Felsége az Aufriai lakosoknak ellenkező sorsokból részt venni, és minden hatalmában vólt elközöket az ellenség fegyverét követett viszontagságoknak meg könnyebítésére fordítani.

Azon sok szerentsétlenségeknek álhatatos eltürésen, azon tsendellégen és jó rendtartáson, melyeket minden Rendek mutattak, azon tántorithatatlan hivségen és nagy hajlandóságon, mellyel Eő Csász. Felsége, maga személye és egész Háza tránt kedves alattavalói viseltettek, belső megindulással érzette Eő Felsége. — Arra való nézve az Eő Felsége igen háladatos szive soha sem fog

azon nemes indulatról és szeretetről el felejtkezni, melyet Bécs városának lakosi és hiv tartományai illy nehez kisirtetek közt is örök emlékezetre méltóképen és díszöllegessen mutattak.

Nagyon örül Eö Felsége, hogy szeretetre méltó fő városának falai közzé majdan vissza térhet, 's magát egészen azon foglalatosságokra szentelheti, a' mellyek által maga hiv 'jobbágyinak, buzgó hazafiúságokkal és Hazájokhoz való szeretetekkel érdemlett javokat és boldogságokat eszközölheti. — *Költ Bécsben Januarius 13-ik napján 1806-ik esztend.*

Eö Csász. Kir. Felsége világos parantsolatjára
Gróf Wrbna Rudolf
 udvari Fő Commissarius.

A' Fels. Római 's Aultriai Császár és Apostoli Király, és a' Franczia Császár 's Olasz Országi Kir. Eö Felségek közt Posonyban a' múlt Dec. 27 ik napján szerzett békesléget Cseh Országban, e' folyó Januarius 4 ik napján egy igen gyökeres hirdetmény által tétette közönségesse az Eö Csász. Kir. Felséges világos parantsolatjára, a' Cseh Országi Kormányzéknek Elöülöje Gróf *Wallis Jósef*, mellynek rövid foglalattya a' következőkből állott:

„A' mi imadásra méltó Fels. Császárunk és a' Franczia Császár közt (úgymond) ismét helyre állitatott a' békeslég. A' békesléges alkudozások elvezződtek, és a' békesléges feltételeknek ratificatiója immár fel is tseréltetett. — Ezen békeslégnek erejéhez képest azok az idegen hadi népek, mellyek az igen hatalmas, virágzó, belső erejére, és tántorithatatlan buzgóságára nézve nagy tekintetre méltó Cseh Országban, fegyveres kézzel

is semmit el nem foglalhattak, Cseh Országának azon kis részéből is, melly a' békeffégnék siettetése végett nékik által engedtetett, majdan ki fognak költözni. — Reám bizta Eő Csász. Kir. Felsége, hogy ezen emlékezetes, és az emberiségtől igen óhajtott történetet Cseh Ország lakosinak közönségesen tudtokra adjam; hogy a' tántorithatatlan hiveségű, és minden tekintetben igen nemes indulattal biró Cseh Orzági lakosoknak azon hasznos intezetjeikkel való meg elégedését, mellyeket ők az ellenséges veszedelmeknek közelgetésekor tettenek, nyilvánvalóvá tegyem, 's egyfzersmind azt is tudtokra adjam, hogyha szinte Eő Felsége a' Cseh nemzetnek azon ditsiretes kélszégét mellynél fogva minden fegyverfogható férfi lakosokat az ellenség ellen ki állítani igyekezett, maga háznára nem fordította is; mindazáltal nem azért nem mivelte azt, mintha a' Nemzetnek maga eránt való hiveségét 's vitézi bátorságát kétségbe hozta volna, hanem inkább azért mivel kedves Hazánkat az ellenség által való pusztításnak tárgyává tenni, 's a' békeffégnék helyre állitatását késedelmeztetni nem kívánta.

„Én magam is Cseh nemzetből való lévén, igen szerentsésnek tartom magamat, hogy Eő Cs. Fels. különös kegyelmességéből a' fegyvert fogott Cseh ifjaknak fő vezérekké lettem, és az is reám bizatott, hogy Eő Felségének nemzetemmel való meg elégedését, annak én nyilatkoztassam ki. A' millyen nemes indulattal viselték az én hazámiai önnön magokat e' most el végződött háborúban, reményli Eő Csász. Felsége, hogy épen olly nemes indulattal fogják ők magokat a' már vissza tért kívánatos békeffégnben viselni. Ők is méllyen

fogják ezen békeffégek hasznait érezni, 's annak megnyereséért imadásra méltó Monárkákat áldani, 's egész háladatossággal tisztelni, az Eő Felsége hivatalaválóinak boldogságokat erányozó kívánságát 's szándékát beteljesíteni igyekezni, 's minden előfordulandó alkalmatosságokban, az Eő Felsége parantsolatját az utolsó pontig végbe vinni; e' mellett egész gondjokat a' föld mivvelésre, 's a' hasznos mesterségeknek gyakorlására fordítani, az industriát minden részben tökéletésíteni fogják, és valamiképen a' háborús időkben tántorithatatlan hívségek, 's férfúi bátorságok által magokat mindenkor megkülönböztetik: úgy a' bekétség idején jobbágyi hívségekkel, hazafiúi buzgóágokkal, a' valláshoz való igaz szeretetekkel, 's uralkodó Fejedelmekhez való engedelmeslégekkel, minden egyéb nemzeteket felül haladni igyekezni fognak.

Magyar Ország.

Cs. Kir. Minister Feldmarschal Károly Eő Kir. Fő Herczegsége ezen folyó Januarius 2 ik napján, Holitsi Fő hadi szállásáról következő parantsolatot küldött a' Csász. Királyi Armádiákhoz:

„Ö Cs. Kir. Felsége a' maga alattaválóihoz való atyai szeretetétől ösztönöztetvén békefféget tsinált. Eő Felsége ugyan azon armadiájának vitézségére, melly az ellenségtől meg nem győzette, és uralkodó Fejedelmének jussait, valamint Német úgy O'asz Országban is egyenlőálhatatossággal védelmezhetne volna, egészlen reá támaszkodhatott volna; mindazáltal az Eő Felsége atyai indulatja meg nem engedte, hogy hiv' jobbágyait a' háborúnak súlyos terhe alatt továbbá is nyög-

ni, és a' változó hadi szerentse veszedelmeinek tárgyaivá ki tétettetni engedje.“

„Arra való nézve mennyen villza a' maga békefféges kvártélyaiba az Armadia, miglen azt a' Királyi széknék és a' Hazának vedelmezése újabb veszedelmekre, 's újabb ditsöflég keresésére hívni fogja. Rélzemről reménylem, hogy valamint a' tisztek, úgy a' köz emberek is fegyverek pihenésének idejét magok formáltatásokra fogják fordítani, a' hadifenyitéket és a' katona tüzet meg aludni nemtsak nem engedik, sőt inkább minden tapasztalásaikat a' hadakozás hasznára és fegyvereiknek jövődöbeli ditsöflégére fogják fordítani.“

„Hozzám mutatott hajlandóságokat szivem szerént köszönöm, és minden előfordulandó alkalmatosságokban meg bizonyítani igyekezem, hogy Armadia bölldogságának előmozdítás a' Csász. leg kedvesebb 's leg nagyobb gondja legyen az én szivemnek. — *Feldmarsal Károly Fő Hertzeg.*

Felséges Urunk és Asszonyunk, e' folyó hólnap 9-ik napján *Holicsból Posonyba* várattatván Eö Felségeknék illendöképen leendő el fogadtatások végett, valamint az ott lévő Csász. Kir. Katonaság, úgy a' forma ruhás polgárság is paradéba állott ki, és az egész városi lakosok a' leg édesebb remenységgel taplaltattak az eránt, hogy Eö Csász. Kir. Felségeknék személy szerént leendő tiszteletekhez még azon napon szerentséjek fog lenni; hanem a' mint értésünkre esett, bizonyos környülállásokra nézve, Eö Felségeknék oda való menetelek továbbra halasztódott. Ellenben Eö Kir. Fő Hertzegsége *Feldmarsal Károly*, e' folyó Januarius 8-ik napján, a' lakosoknak örvendező vivat

kiáltásaik közt virágzó egellégben és szereztséffen oda érkezett.

Az ott, tudniillik Pofonyban, és ezen város vidékén három hétig fekütt Franczia hadi nép, ezen folyó Januarius 6-ik napján onnan mind el takarodott, és Hajnburgon keresztül Bécs felé marsirozott. Mivel őket, kiváltképen a' lovasságot a' Duna tulsó partjára hidasokon által hordani bajos lett volna: alkalmasabb és hamarabb leendő által költözésekre nézve, a' már annakelőtte ki szedettetett repülő hid ismét a' Dunába botsattatott.

A' múlt Decemb. kezdetétől fogva, az Eő Kir. fő Herczagsége Feldmarsal *Károly* vezérlése alatt volt Csász. Kir. Armádia Sopron Várme gyében, és az Auszriai határok mellett tanyázott. Valamint Eő Kir. Fő Herczagségének, úgy kedves testvérinek *János* és *Lajos*, nem külömben *Maximilian* fő hercegeknek, a' volt Majlandi Gubernator Ferdinand fő herczeg harmadik szülött fiának fő hadi szállások Soprony városában volt. — A' Cs. Kir. Katonaságot mindenütt örömmel fogadták a' lakosok, és a' mennyire a' jelenvaló szük időben az ő értekek engedte, őket étellel 's itallal táplálni meg nem szüntek.

Nádorispány Eő Kir. Fő Herczagsége azoknak a' Pesti, Budai, Székesfejérvári, Esztergomi és Komáromi lakosoknak, a' kik az Ó Budai Montur Commissió számára külömbkülömbféle fejer öltözetet ingyen készítettek, és az Eszeki Kamaralis város lakosinak, a' kik az oda való várnak erősítésére egy darabig minden nap 70 sőt 80 nap számosokat küldöttek, Felséges jó tettzését, és háladatosságát közönséggellen ki jelenteni méltóztatott.

Gömör Vármegyéből, nevezetesen Rimaszombatból arról vettünk mostanában tudósítást, hogy az Orosz Csász. Armadiának azon része, melly *Kutusow* és *Buxhöwden* Generálisok vezérlések alatt volt, és az Aufterliczi tsatát követett fegyverszűnés után az Orosz Birodalomba vissza menni parantsoltatott, Galliczia felé vett útjában, nyugodalom napot ott tartott, még pedig az első és a' *Buxhöwden* alatt lévő colonne avagy tsapat December 25-ik napján, a' második a' *Kutusow* alatt lévő pedig a' következett napon. Enni és inni eleget kellett nékik adni, egyébaránttsendes-sen viselték azokat. Maga *Kutusow* fő vezér, Orosz herczeg *Pancration*, és Generál B. *Winzingerode*, haza felé való mentekben, Decemb. 24-ik napján *Lemberg* városán utaztak keresztül.

Zimonyból Tóth Országának Belgráddal által ellenben fekvő véghelyéből azt írják, hogy Szerviának dolga napról napra mind inkább terhesedik, hogy a' Szerviai insurgens seregek Belgrádot szoros ostrom alá rekesztvén, és semmiféle eleséget azon városba bé vinni nem engedvén, annak lakosi végtére is éhelhalásra fognak jutni. Az eleségnek szüksége miatt már is sok zenebona támadt a' szegényebb sorsú lakosok közt, a' kik el fáradván a' sok inség terhe alatt, minden szempillantásban készek vólnának azon városnak fel adására; ellenben a' Muzulmannok és az ott őrizetben fekvő Chresalisok kézsőbbek azon város omladványi közzé elevenen temettetni, mint azon városnak kapuit az ellenség előtt szep szerivel felnyitni.

Több Szerviai magános levelek azt beszélik, hogy a' Fényes, Porta két armadiát szándé-

kozik a' Belgrádot ostromló Szerviai Insurgensek ellen küldeni, úgymint egyet 40000, másikat pedig 20000 főből állót a' Boszniai helytartó Basa vezérlése alatt.

Frantzia Ország.

Azon katona Commissio, melly ezen Birodalomnak napnyugoti osztályaiban támadt, de *Bordeauxban* (olvasd Bordóban) ki nyilatkozott öszve esküvésnek meg vizsgálására 's meg itilésére *Nantesben* ki rendeltetett, az öszve esküttek közül ötöt halálra, hatot hosszabb és rövidebb fogságra szententziázott, hetet pedig ártatlannak találván szabadon bocsátott. A' halálra szententziázottak egyen kívül mind el szöktek, ez az egy pedig Decemb. 25 ik napján e' világból ki végeztetett. Ennek a' Conspiratióznak feltétele a' vólt, hogy a' Nemzet engesztelhetetlen ellenségeit telyes tehetsége szerént segíthesse, és a' jelenvaló Kormányzékot meg buktathassa.

Azokat a' Nápoly Országgi jobbágyokat és hajókat, a' kik és a' mellyek az egyesült Anglus Orosz seregeknek azon Országba lett ki szállások után Genuában le árestáltattak, a' Frantzia Országgi fő Kintstartó ismét szabadon bocsátotta olly maga kinyilatkoztatása mellett, hogy a' Franczia Kormányzék azon Hatalmasságot, melly a' vele szerzett szövetséget meg törte, jobb gondolatokra tudja hozni, a' nélkül hogy annak ártatlan jobbágyit megbüntesse.

A' múlt Decemb. 28 ik napján, egy olly dologról vett a' Párisi nemzeti Institutum, avagy Tudósoknak Társasága *Brondruthból* a' Bázeli Püspökségnek rezidentziás városából, melly a' természet vizsgáló böltseknek újabb alkalmatossá-

got és matériát szolgáltatathat a' természeti tapasztalásokra. Tudniillik nem régiben olly tsikót ellett ott egy kancza ló, mellynek fele teste valóságos medve. Két első lába hasított körmű, feje, szemei, ajaka, és serénye hasonlít a' medvéjéhez, mellyről úgy vélekedven az oda való együgyű de a' mellett bal vélekedésű lakosok, hogy ez az ő nállok született tsuda valósággal a' kanördög fabrikájából került volna, és hogy reájok nagy szereztlenséget vonhat, agyon vérték, 's a' földbe temették. — Egy tudós ember e' történetről tudósittatván azon tsuda állatot a' földből ki ásatta, és annak eredetéről vizsgálodván a' körülálló emberektől azt hallotta, hogy egy vásár alkalmatossággával olly ifállóba kötötték bé annak annyát a' kancza lovat, mellybe két medve lévén bé záratva, azoknak mörmögésektől meg rettent, 's képzelődését azokra függesztvén a' hasában viselt gyenge tsikónak abrazolása a' természet rendjétől eltávozott. Ebből a' történetből több ehez hasonló természetén kívül való jelenségeknek és dolgoknak okait is meg lehet magyarázni, mellyeket gyakorta rossz fundamentumon épült, és tsupa balvelekedésből származott okoknak tulajdonít a' tudatlanság. —

Nagy Britannia.

Az Angliai 2-ik expeditióról a' Londoni 17-ik Decemberi tudósítások ezeket foglalják magokban. A' 2-ik expeditió, *úgymond*, melly ezen hólnap 10-ikén a' *Dünenekből*, vagy *Düynenekből* (tudniillik a' Kenti és Suffexi tartományoknak napkeleti kikötő helyeikből) Német Országba evezni akart, a' tengeri nagy szelvezektől egészen széllyel szóratott. A' szállító hajóknak nagy ré-

sze, és a' Leopard nevű fregat vissza tértek, de 4 vagy 6 hajók a' Fr. Országi és Hollandiai partok előtt egészen el süllyedtek. A' Genuai, Tuloni, 's több közep tengerben lévő kikötő helyeket Admiral *Thornboroug*, a' Kartagénai eskádert, az az, kis hajó sereget Adm. *Louis*, a' Kadixi kikötő helyet Adm. *Collingwood*, a' Fr. Országi kikötő helyeket pedig *Cornwallis*, *Warren*, *Stirling*, és *Strachan* Admirálisok fogják zárva és szemem tartani. — Admiral *Sidney Smith* a' Gibraltár előtt való vigyázatra állittatott ki. — A' *Boulognei* kikötőhelynek ostromlásáról, mellyet eszközteni tellyes lehetetlenség, egészen le mondanak. — *Pitth* minifter a' podagrába kinlódik. — Az Außerliczi tsata szerentsétlen kimenetelének hire tsak tegnap érkezett ide meg, melly egész Londonban nagy érzékenységet szerzett.

Londonból Decemb. 13-ikán. Néhai Admiral *Nelson* holt testének pompásan leendő eltemetése ezen folyó Januarius 10-ik napjára határozott meg. A' *Victory* nevezetű Admirális hajó, melly az ő spiritusba vagy égettborba tett testét a' Portsmouthi kikötőhelybe bé vitte, tiz nap mulva ismét ki evezett a' tengerre. A' nevezett tengeri nagy héros, ámbar sok alkalmatosága lett légyen is ő néki a' pénz gyűjtésre, még is keveset hagyott maga után, nemtsak, hanem a' mi több, a' jelenvaló háborúnak el kezdődésekor, az általa költsön vett pénznek ki fizetése végett, gyemánt köveinek is el adta egy részét. Hanem azon brilliantos kövekből tsinált bokkrétát, és kardot, mellyet *III. Selim* Török Császár nékie ajándékozott, Predikatorságból Trafalgári Gróffá tétetett testvér öttésének hagyta testamentomában. De régi úti tár-

sáról, és kedves barátnéjáról a' szép *Hamilton-néról* sem felejtkezett el, hanem örök emlékezetre ennek is sok szép 's nagy árrú köveket és orientalis gyöngyöket hagyott.

Nagy Britanniának igen hires nevezetes és nem minden bokorban találtatható Herosának, néhai Nelson Admiralisnak emlékezetére készített versezetekkel és panegyrica órátiókkal még most is tele vannak az Angliai közönséges újság levelek. Egyébb érdemeit nem említvén, három nevezetes tengeri ütközetje által tette ő magát halhatatlanná, úgymint 1798-ik esztendőben, Augustus 1-ső napján a' Francziáknak Egyiptomba lett ki szállások után, az *Abukiri* kikötő hely előtt; 1801-ik esztendőben Aprilis 2-ik napján, Dánia Országának anya városa *Koppenhága* előtt; és a' közelebb el múlt 1805-ik esztendőben, October 21-ik napján a' *Trafalgári* tenger foknál.

Skótzsiának fő városában Edinburgban egy olly tornyot akarnak az ő emlékezetére építeni, mellynek leg alább 100 lépesni legyen a' magassága, a' mellynek felső részére belőlről graditsonkon lehessen fel menni, 's azon felül olly oszlopok lesznek épittetve, a' mellyekenn egő lámpások az Edinburgi tenger partok felé éjelenként evező hajóknak bátorságokra fognak szolgálni. — A' torny alsó részében öt apró szobák építettetnek a' magokat érdemesekké tett, nevezetellen a' *Trafalgári* tengeri tsatában jelenvölt matrozok számára. A' jeladó oszlopok tetejére, a' *Nelson*, *Howe*, és *Duncan* Admiralisoknak nevekkel ekeskedő vitorlák fognak fel függesztettetni. — E' mellett emlékeztető pénz is verettetik az ő nevének halhatatlanná való tétele végett, melly azok közt a' matro-

zok avagy hajós legények közt osztattatik ki, a' kik a' *Trafalgári* tengeri tsatában jelenvóltanak. — Továbbá valamint a' Fels. Auszriai Ház Eugenius Szabaudiai herczeg emlékezetének fenn tartása végett, az ő dragonyos regimentjének *Savoyen* örökös nevet adott: úgy az Anglus nemzet is a' *Nelson* örök emlékezetére egy három emeletű hadakozó hajót építtetni, 's annak örököszen *Nelson* nevezetet adni szándékozik.

Azok a' Francia Országi három orvos Doctorok, úgymint *Desgenettes*, *Bailly*, és *Dümesnil*, a' kik a' Párisi Fő Kormányshék rendeléséből, a' *Sarga hideg* természetének, jelenségeinek, 's egyéb tulajdonságainak közelebb leendő megismerések végett Spanyol Ország déli tartományait mind bé járták, a' Gibráltári erősségben lévő Anglus katonák őrizetnek Orvossáival valamely neutralis helyen öszve mentek, 's tapasztalásaikat velük közölvén, azon tárgyról több ízben együtt beszélgettek. — A' Gibráltári lakosok, és ott lévő katonák avval biztattyák magokat, hogy azon pusztító ragadó nyavalya oda nem megyen többé vissza.

Hogy a' tehén himlővel való bé ólásnak, a' tudatlan, és még most is balvélekedéseknek hazamázában fantazirozó nemzetek közt sok ellenkezői találhatnának, tsudálni nem lehet: de hogy Anglia Ország is, a' hol a' természeti tudományok nagyobb tökéletességre vitettek mint egyebütt, olly férfiakat szülhetett, a' kik ezen köz hasznú tudományt és mesterséget ótsárolni 's üldözni meg nem szünnek, azt senki bámulással elegendes bosszonkodás nélkül nem olvashattya. Ezekre is reá illik, a' mit az erköltsi tudományt predikáló, de feslett életek által

másokat meg botránkoztató Tanítókról lehet mondani: *Video meliora proboque, deteriora sequor,* az az; látom ugyan én a' jót, és helybe is hagyom, de magam még sem követem. Ezeknek a' vacciniát számkivetésbe küldeni igyekező embereknek haszontalan ellenvetéseiket, a' Doct. Jenner nevééről neveztetett hasznos Társaság sok fontos okokkal meg táfoolta ugyan; mindazáltal valamint hogy számossan vannak, a' kik azon áldott talalmány által kedves magzatjaikat az öldöklő mételetől meg menteni kívánnyák: úgy más részről sokan találtak oly balgatag szülék is, a' kik az ellenkezők ártalmas sugallásaikra ügyelvé azt el mellőzték, 's annál fogva Londonban magában három hólnap alatt 950 rész szerént tetszemő, rész szerént nevendék magzatjaikat a' természetes himlő mérgétől meg foj attatni engedték.

Spanyol Ország.

A' Trafalgári, múlt October 21 - dik napján történt szerentsétlen tengeri ütközet nemcsak el nem tsüggeztette a' Madritti fő Kormányiszéket, sőt inkább újabb buzgóságot öntött annak szívébe a' Spanyol Országgi tengeri erőnek öregbitésére, 's olly állapotba leendő helyheztetésére, melly akármelly ellenséges megtamadásnak ellent állhasson. E' végre olly parantsolatot adott ki, hogy minden Spanyol Országgi kikötő helyekben, révekben és hajótsináló magazinumokban találtató hajók fegyverkeztettek fel a' jövő Februarius, vagy leg később a' jövő Martzius hólnapig. — Mivel ezen hajók nagyobb részént már regiek, és jobbitás nélkül is szükölködnek, sokan azoknak hasznossan leendő ki készítettésekről vagy egészen kétkednek, vagy azt tartják, hogy azok két 's há-

rom expeditionnál többet ki nem áthatnak; követ-
kezésképen hogy a' felette nagy költséggel leendő ki-
készítésre nem érdemesek. Valamint ezen végre,
úgy a' *Trafalgari* ütközetben meg holt matrozok
özvegyeiknek és árvaiknak számokra nagy summa
pénzt adakoztak a' tehetősebb lakosok. A' nem
régiben úgymint December 8 ik napján meg ha-
lálozott herczeg *Arco* száz ezer tallért ajándéko-
zott a' közönséges szükség ki pótolására. — Ad-
miral *Gravina*, a' ki azon tengeri tsatában egyik
karján veszedelmes sebet kapott, még sem gyógyúlt
meg; az értelmesebb seborvosok azt állittyák, hogy
a' következő veszedelem el háritása végett jobb
vólna a' karját el fűrészelni. — Admiral *Alava*,
a' ki azon ütközetben a' fején meg sebesített, s
veszedelem kívül van.

Ezen Országának jelenvaló szoros környülál-
lásai közt, a' Fels. Spanyol Király *IV. Károly*
udvari Tanátsoffainak meg egyezésekkel *VII. Pi-*
us Sz. Pápát arra kérte, hogy néki az ő Országában
lévő Papság jövedelmének valamelly részét a' kö-
zönséges szükség ki potolasára fordítani szabad
lehessen. A' Sz. Pápa a' Király kivanságának
igallágos voltát maga is meg esmérvén, 's hely-
be hagyván, azt meg engedte, 's egyszersmind
igen szép levelet küldött azon Kir. Felségnek.

T u d o m á n y b é l i T u d ó s i t á s.

Pesti Könyváros Nemes *Kiss István* Ur áruló
bóltjában illyetén nyomtatott könyvecske találta-
tik: Vélekedés, mellyet a' Magyar nyelv eránt
Ország eleibe tétetett tudós kérdésre, rövid és
együgyü feleletül adott *Mátyásy József* 1804.
esztendőben,